

LA PATRIA CATALANA.

REVISTA DE LITERATURA, CIENCIAS, ARTS E INTERESSOS LOCALS.

SURTIRÁ DOS VEGADAS AL MES.

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.

VALLS: trimestre. . rals 6.
Fora » . . » 6y 1/2.
Un número sol. . . » 1.

ADVERTENCIA.

No 's publicará cap escrit sense la firma del autor com tampoch se retornarán los originals que no 's inserten.

PUNTS DE SUBSCRIPCIÓ.

VALLS: Administració carrer de Baldrich, 16, cantonada.
Barcelona: Teixidó y Parera, Pl. 6.
Los demás punts remetent l'import de la subscripció en sellos de correu

ANY I.

VALLS 31 DESEMBRE DE 1880.

NÚM. 6.

Avis.

Los subscriptors á LA PATRIA CATALANA que vulgan assistir al Certámen literari, podrán passar á recullir la butlleta d' invitació en l' Administració de aquesta Revista, fins al dia 12 de Janer. Advertint que pera sa entrega será necessari, com á justificatiu, mostrar lo recibo del segont trimestre.

DEBERS DE FAMILIA.

Si al comensar aquest article preguntesem á molts de nostres lectors si compleixen ab sos debers de familia, á ben segur que 's quedarian sorpresos. Los semblaria que la pregunta suposaria lo dupte y com son molts los que 's crehuen cumplirlos, quedarian parats al esser de tal manera interrogats. Si sabessem que no s' havian d'

enfadar, nosaltres los diriam que son molt poch los que sápigán cumplir com se deu ab los preceptes que l' home té d' observar dintre de la vida doméstica, dintre d' aquest curt círcol de personas lligadas per los mes estrets vínculs de la sanch. Y si os voleu convencer dels meus acerts, aneu meditant si hi ha gaires caps de casa que á mes de procurar per las necessitats mes apremiants de sas respectivas familias y de cumplir aquellas obligaciones que mes se destacan dintre del seu círcol d' acció com á tals; si cuidan ab lo esmero degut de la educació dels seus fills, si tenen ab sa esposa totas aquellas consideracions, tots aquells cuydados que 's necessitan pera que 'l cort d' una dona se identifique en lo modo de pensar y en lo amor del que ab ella parteix las penalitats d' aquesta vida, á fi de que en las imprescindibles ausencias que té son marit pera guanyar lo sosteniment de sa familia, compleixi los quefers doméstichs ab aquella pulcritud filla del desitj de tenir una dolsa satisfacció al rebre á son marit y no lo temer una recriminació per haber faltat en algun d' aquells detalls que acostamen á notar los homens casi per instin al entrar en nostra casa. La primera d' aqueixas mullers, no satisfeta de desitjar lo moment d' abraçar

á son marit, s' avansa á rebre-lo ab nna rialleta tan tendre que demostra lo dols content de qu' está posehida, tan prompte com son instint l' indica la aproximació de son desitjat espós. Aquestas companyeras de nostres afanys y de nostras alegrias las trobareu en tot lo seu *apogeo*, al entorn de qualsevol de las tantas festivitats que la tradició ha enjoyat ab sas mellors galas. Busqueulas, per exemple, en una de las fredas vetlladas d' ivern próximas á Nadal, Cap d' any ó Reys. Reunida la familia rodejant lo clásich braser ó la tradicional llar, la veureu ab quins ingeniosos recursos sab contestar á las preguntas y objeccions dels seus menuts, ja sia sobre *fer cagar lo tió*, sobre *l' home dels nassos* ó bé sobre lo que han de portar los Reys. Y posa tant interés en que 'ls seus fillets creguin cegament las patrnays de la tradició, que no sembla sino que tem perdin la seua ignorancia al perdrer una sola de las il·lusions propias de l' edat. Lo pare que té la ditxa de poder presidir escenas per l' istil, no hi ha dubte, gosa.

Mes, aqueixos goigs tant dolsos qu' omplenan d' una manera tal tots los àmbits de nostre interior, y que fins nos donan idea de lo que es la verdadera felicitat, no té la sort de disfrutarlos tothom; y saben porque? Per que no tothom compren y sab cumplir ab los debers de familia. Perque certa part de civilisació falsa, ha posat costums que, exagerats per la falta de virtut han produït dintre de la familia una especie de divorci necessari entre 'l cap y 'ls demés individus. Aquest divorci ha produït un refredament entre 'ls matrimonis y aquest refredament ha donat á las donas un esperit prou independent pera buscar fora de la familia sensacions ó distraccions que omplissen en part lo buyt produït per la falta ó bé indiferencia dels seus marits. Y al trobar aquestas sensacions ó distraccions han donat lloch á conversas d' amigas de fidelitat problemática y moltes vegadas n' han resultat duptes qu' han completat l' infelicitat dels matrimonis.

Aquestos malts provenen sempre del ol-

vit de nostres debers. No n' hi ha prou en que un cap de familia vaigi sempre atascat ab l' idea de fomentar sa fortuna, encara qu' ho fassi ab la intenció de procurar un benestar material á sa muller y á sos fills. No basta tampoch que 'l pare s' imposi á sa familia ab un rigor que mes que respecte, es temor al cástich que 's pot rebre per una falta avegadas la mes insignificant. Si 'l home vol esser ben respectat dintre del sagrat temple de la familia, es precís que tan á la esposa com als fills procuri formarlos un cor y una susceptibilitat que, al cometre una falta ho sentin mes per lo disgust que podan donar que per lo cástich que podan rebre. Aixó 's logra procurant ferse estimar; passant en companyia de la familia lo major número de ratos possibles, sense sacrificar aquestos al desitj de divertir-se entre amistats mes ó ménos verdaderas y fins á la idea de fer mes ó menos negossi; en una paraula, cuidantse de la familia mes de lo que ho permeten certas novedats introduïdas en nostras costums.

Així es com se compleixen los debers de familia. Així es per ahont devem lograr una verdadera civilisació. Dintre la familia es ahont reben las primeras y fundamentals l·lissos, los que despres han de ser dignes membres de una societat culta y mes tart gloriosas esperansas de la Patria.

E.

+ UN ANY MES.

Quant al pagés catalá

La collita se l' hi esguerra,

O bé l' hi malmet la guerra,

Lo trós qu' ab afany furgá;

Riure irónich deixa aná,

Y mirantla de través,

Diu, ell, pensadó com es,

Al capdevall ben mirat

No está perdut ni negat,
Y, que hi farém, *un any mes.*

Quant lo fadrí en lo firal
Nena bonica festeija,
Plaher qu' ab afany l' hi enveja
Mes d' un fill de rich casal;
Si per un etsar casual
No pot fé 'l compte rodó
De tení 'l seu passadó
Per casarse ab la minyona,
L' hi diu, no t' espantes, dona,
Un any mes, si aquet vé bó.

Mes, quant l' avaro acomola
Unsas per formá un tresor,
Y se l' hi corseca 'l cor
Si un dia 'n pert una sola;
Veureu si per carambola
Un terrabastall tingués,
Hont perdés alguns dinés,
Que, mentres l' or restant mira
Esclam' dominat per l' ira,
¡Ingrata sort! ¡Un any mes!

Y quant l' hom sent l' ambició,
Y tenint ja una fortuna
No apaga la sed, ven una
Molt mes alta posició;
Si en qualsevol ocasió
Ne sortís quelcom perdent,
Veuriau com al moment
Condolentse exclamaria:
Jo hi dit qu' hi arribaria,
Un any mes, si no es dolent.

Y *un any mes* sempre cercava
Que cad' any 's multiplica,
Y *un any mes* l' avaro esplica
Que per ser rich esperaba,
Y com sa sed may s' acaba,
Aquest any no vé may mes;
Per aixó lo conort sols es
En aquell que creu y espera,
Y quant la dissort l' altera,
Diu ¡aixó ray! *un any mes.*

FRA-ANGELICH.

LA VENJANSA D' UN MESTRE.

En un petit poble perteneixent á un regne, fronterís ab los Estats de la princesa Micomicona, exercia sas respectables funcions un antich *dómine*, de punxaguda gorreta, clepsa calva, un nas ab una berruga, espatllut, portant demunt seu lo desmesurat pes de setanta iverns, una casaca bruta y estripada que l' hi arribava fins als talons, y las llargas dexuplinas, de las quals, ab justicia hi ha que dí que molt poch las feya serví, n' obstant de portarlas sempre.

De 'ls setanta anys de sa vida, cincuantatres los havia passat entremitj d' aquells grossers habitants, semblant entre ells los tresors de sa ciencia, per desgracia un poch escasa, y un pou de bondad que may s' acabava.

Lo pobre no la ballava gaire grassa que diguesem, pus en aquell desdixat poble, tampoch se recordavan de atendre á las necessitats de l' ensenyansa, passen, per lo tant, los majors apuros pe 'l sosteniment de sa vida, y aixó que no era malgastador, es ha dí, ni tenia 'l mes petit vici, puig tres generacions successivas l' hi habian vist la mateixa gorreta, la mateixa casaca y fins lo mateix mocadó de quadros blaus que mes que per altra cosa, servia pera aixugarse las llágrimes.

Lo bon vellet tot ho suportava ab pasiencia, y sempre, encara que ab lo cort plé d' amargura, ab la rialleta als llavis mostrava á la joventud que tenia al seu carrech lo camí de l' honradés y del treball.

Era aquell poble, degut als esforços del modest mestre, citat com á exemple entre tots los de l' encontornada, per la honradesa y laboriositat de sos habitants; prompte, molt prompte tenia que canbiarse tant hermos estát, á consecuencia de l' ingratitut ab que era tractat lo mestre y 'l criminal olvit en que era tingut per tothom.

Arribá un jorn en que sa velleta muller (la vellesa y la miseria se l' hi uniren pera robarli la vida), passá al cel á rebrer la

corona del martiri. Mes ¡ay! que ab sa mort tenia que fer passá á son marit la mes terrible de las amarguras de quantas havia sufert fins allavors.

Faltat, materialment, de recursos pera donar sepultura al cadavre de la que havia sigut sempre sa fidel esposa, sense crèdit, pus ningú deix    aquell que solsament té la honradesa pera respondrer del deute;    infelís vell se vej   per si mateix obligat    cavar la sepultura de sa muller,   ll, que tant bona llav   havia sembrat, no va tení una m   amiga, que en tal trist treball l   ajud  s.

Ho port      cap ab delit impropri dels seus anys; y quant la derrera palada de terra caigué sobre    cos de la que fou sa esposa, enfadat als   son cap blanch y exclam  , aixugantse duas ll  grimes que l   hi rejavan cara avall:

—«¡Societat ingrata! ¡poble d   escors  s! ¡Hi passat m   existencia sembran entre vosaltres l   instrucc   y    b  , y   m pagau d   aquesta manera! Tremolau, que encara viur   alguns anys pera poguervos fer sentir lo p  s de ma venjansa!»

Y marxantse poch    poch y ab la cara trista, s   encamin      son desordenat refugi, fortalesa desde la qual devia tirar fins als confins de sa comarca y puts   mes lluny encara, los destructors raigs de sa ira.

Ningú torn      veurer la benèvola rialleta que sempre    dibuixava en sos llavis; fugin del tracte de tothom, y tancat sempre en sa escola, se dedicaba ab extraordinari afany    sembr     n los noyets las novas máximas que, segons   ll, havian de regenerar la societat.

La gent del poble, afanyada contínuament en sos treballs de camp no és cuidaban del avens dels seus fills, y fiats en la acostumada bondat del mestre, descuidadament l   hi confiavan los homes y donas de l   esdevenidor.

Havian descuidat, mellor dit, no havian compr  s may, q   una gota de fel es prou pera posar amarch lo menjar mes dols; que una partícula d   odi es lo suficient pera torn   en cor de tigre al que ans fou zensill y candi com un   njel.

Trascorregueren dos anys de lo succehit, quant l   alcalde del poble, sens dupte, perque al nou menescal l   hi pass   pe   l enteniment, determin   de celebrar uns ex  mens en la escola.

Quan lo mestre reb   l   avís de tal determinació, s   il  lumin   sa cara ab una fer  s alegria. Allavors somrigué per primera vegada desde   l jorn en que enterr      s   estimada muller.

«Encara es massa aviat, va d  , mes no importa; la llavor est   sembrada, lo fruit no és farà esperar.»

Y arregl   lo necessari pera la cerimònia. Arrib   l   hora de verificarse, y constitu   lo tribunal d   ex  mens, presidit per lo alcalde, se crid      un dels noys mes grants, encarnat com una rosa y rodó com una poma, y   l senyor Rect   l   hi pregunt  :

—¿Qu   es religió?

—Un fr   pera sosten   las passions dels ignorants y del qual no   n fan c  s los que és diuhent il  lustrats, contest   l   noy sense f  r embuts.

Los examinadors quedaren absorts; pero creyent que   l noy no sabia lo que deya, anyadiren:

—¿Y qu   entens per moral?

—Una paraula estúpida en que   ls grans enganyan als petits pera cometre ab mes llibertat sas iniquitats.

Aument   l   admiració; mes no don  n encara crèdit    lo que o  an pregunt   lo alcalde:

—¿Tenim obligació de respectar    las autoritats?

—No senyor; ningú té dret    man        ls altres?

—¿Y no creus que devem respectar los bens d   altres.

—No senyor; tot es de tots; quan nos fasse falta alguna cosa devem pendrerla, y si   l que és diu son amo si oposa, podem matarlo.

L   espant se apoder   dels presents; pero encara preguntaren:

—¿Y qu   deus    tos pares?

—No   ls hi dech res; si m   han donat la vida es perque      ls l   his ha obligat lo Destí.

Aquells homes s' alsaren aterrats,, y al buscá ab los ulls al mestre, vegeren que aquest, esclatan una rialla l' his deya:

—Estúpits, gosau en vostra obra, eixos son los fruyts del abandono en que m' ha-beu tingut y de la ingratitut ab que m' ha-beu tractat. ¡Arribá l' hora de ma venjan-sa! ¡Tots professan las doctrinas que aca-bau de sentir!

Y fugí com un boig de l' escola, sens que ningú tornés á veural may mes.

Alguns anys despres, aquella comarca, avans tan pacífica y treballadora, era 'l terror de la gent y la desesperació dels governants; los furts y assassinats se succe-hian ab freqüencia; ningú podia transitar per ella; sa ruina era imminent, sa perdició segura; las doctrinas del desesperat mestre havian fructificat y sols Deu podia posá fi á tanta desdita.

FERNAND SOLDEVILLA.

~~~~~
L' AVARA.

==
(DE DUFESNI.)

—
Mes del puny clós, Filis que tendre
Y no guanyanthi en negar, res
Ecsigí un jorn del pastor Luci,
Trenta moltons per un sol bes.

Al sentdemá nova trovada,
Per lo pastor lo troc fou bo;
Car obtingué de la donsellá
Trenta petons per un moltó.

Al altre jorn, Filis mes tendre,
Tement desplaure al pastoret;
Fou ben ditxosa de tornarlhi
Trenta moltons per un sol bes.

Y un jorn aprés Filis ja folla
Hauria donat moltons y gos,
Per lo petó que 'l pastor pillo
Per res donaba á la Dolors.

Cangó popular traduhida del francés

PER J. M.

CORRESPONDENCIAS.

Seo de Urgell, 23 Desembre de 1880.

Sr. Director de LA PATRIA CATALANA.

Per medi de la premsa periódica haurá pogut enterarse de la revolució efectuada en la República d' Andorra.

Molts treballs ha fet lo Veguer francés pera posar las cosas en son estat normal, pero los que están en lo poder no hi venen bé, com tampoch volen reconeixer l' auto-ritat del Veguer. Aquest vejen que totas las tentativas han sigut inútils, retorná á Fran-ça pera posarho en coneixement de son go-vernt.

Lo consell actual ha donat facultats al senyor Bisbe d' aquesta pera que forme un Tribunal de Justicia.

—
Tortosa, 25 Desembre de 1880.

A últims d' aquesta setmana y á instan-cias de varias personas de la societat dis-tinguida de Tortosa, surtí del Hospital la celebrada artista «Miss Ssotti.» Dita senyo-ra guardará bons recorts dels tortosins, puig qui mes que ménos ha fet lo que ha pogut pera aliviarla.

Desd' algun temps en aquesta part tenen poca importancia las operaciones comerciales. Actualment 'l oli de primera classe está de 45 á 46 rals. Los propietaris se negan á vendre á un preu tant baix, y n' obstant, en arribant l' oli andalús, baixará mes.

Sens mes per avuy.

—
Montblanch, 26 Desembre de 1880.

En lo 19 del present se celebrá la festa de la rehabilitació de l' Esglesia principal, la que fou tancada per ordres superiors ab motiu de amenassar ruina. Asistí á la fun-ció lo senyor Arquebisbe, portátsen la pro-fessó lo Santíssim Sagrament. En la profes-só potsé hi anavan mes de 600 personas. L' orador sagrat, Doctor Grau de Tarragona dirigí un ben pensat sermó als fidels.

Sitjes, 26 Desembre de 1880.

A primers del nou any comensarán los treballs de la conducció d' aigües. La contracta la té lo propietari del *Acuaducto Villanovés*. Ab aquesta mellora, Sitjes será una de las poblacions que reunirá mes bonas condicions pera la temporada d' istiu.

Se ha establert una companyia de cotxes entre aquesta y Barcelona.

Badalona, 26 Desembre de 1880.

Per motius contra la meua voluntat, no havia pogut enviarli cap nova respecte Badalona; las ocupacions que té tothom que viu del treball, moltes vegadas priva de pogués correspondre als desitjs dels amichs....

Sembla que 'l dia 3 de Janer es lo destinat pera comensar los treballs del *tramvia* que 'ns unirà ab la capital del Principat.

S' están fent tots los possibles pera veurer si 'l dia dels Reys se pot obrir la *Casa-Asilo*.

Tant la companyia dramática del senyor Tutau, com la de sarsuela, cada dia son mes aplaudidas.

Girona, 27 Desembre de 1880.

Segons noticias que corran, dintre pochs dias nos farà una visita lo eminent poeta, D. Joseph Zorrilla.

Dias passats se efectuá un robo de consideració en una casa de la plassa de las Cols.

Ha mort després d' una llarga malaltia, D. Vicens Cánovas, diputat provincial per aquesta provincia.

Igualada, 28 Desembre de 1880.

La temperatura actual no es tant freda com la que teniam dias passats. A falta de las plujas han minvat las aigües dels torrents y fonts. N' obstant, y ab la falta d' aigua, hi ha personas que volen ser protectors del poble y s' oposan á la conducció de dit manantial á las fonts públicas.

Los camps sembrats presentan un aspecte agradable.

Lo mercat que tingué lloch la semana

passada, mes que mercat fou una fira. Molts forasters de l' encontornada acudiren á vendrer viram, y ab la munió de compradors, se tingueren que pagar los galls á un preu mes que regular.

L' INFANTESA.

(De Victor Hugo.)

Cantava 'l nen: la mare agonisava
son hermós front al sufriment plegant
en torn d' ella la mort volatejava;
y jo escoltí eix rogal y ohí aquell cant.

Cinch anys tenia 'l nen: plé de alegria
movia ab sa rialla estrany brugit;
y aixís com ell cantava tot lo dia,
ella estava tossint tota la nit.

La mare aná á dormir sota una llosa,
y 'l nen torná sos cants á comensar...
—Lo dolor es un fruyt, y Deu no 'l posa
sino en branques que 'l pugan soportar.

EUSEBI CORT.

CRÓNICA.

La quinzéna que acabem de finir es sens dupte una de las que mes tela 'ns podria donar pera allargar tant aquesta secció que, per temor de no fernos pesats, solsament ressenyarém ab tota brevetat lo mes oportú.

Respecte de la temperatura ha estat tant abonansada que no 'ns recorda de que may s' haguessen passat unas festas de Nadal mes propias pera que las senyoretas lluisen sas galas en lo passeig, y menys apropiat pera reunir-se las familias al entorn de la llar ó del braser.

Los amants de donar *bonas festas*, creyem q' haurán fet lo seu agost; la felicitació dels cartés fou bastan original; la com-

ponia una tarifa de preus de la correspondencia de totes las naciones, entrada y surtida de correus y horas de despaig en la Administració. Per ser una cosa de tanta utilitat, evitant un sens fi de viatjes á la Administració, creyem que totes las personas haurán acceptat las bonas festas dels carters.

En las esglesias se celebraren grans funcions las quals foren molt concorregudas.

En lo teatre los célebres *Pastorets* donaren un plé complert, com pocas vegadas s' havia vist.

Y, finalment, las floreixents societats, *Casino Catalan* y *Círculo Español*, durant aquesta quinzéna, han celebrat son primer ball. Tant en la primera com en la segona regná la mayor alegria entre socis y senyoretas.

Al comensar he dit que seria breu, per lo tan vaig á lo mes interessant.

Invitada la vila de Valls per la Comissió de la exposició regional que se efectuará en maig próxim en Vilanova y Geltrú, ab motiu de inaugurarse 'l tros de ferro-carril de Vilanova á la capital del Principat, nostre Magnífich Ajuntament ha nombrat una comissió pera que entenga en tots los treballs referents á est objecte. En la primera reunió que tingué aquesta resultaren el-legits: President, D. Joan Vidal y Valls; Vicepresident, D. G. Bella; Secretari, D. R. Roca Sans; y Subsecretari, D. R. Tomás.

Encara que un poch fora de temps, no podem deixar de dir quelcom sobre 'l brillant resultat dels exámens trimestrals que tingueren lloch en lo Col·legi Vallengse, durant los dias 21 y 22 del actual. En dits exercicis los deixebles demostraren lo aprofitament en que han rebut las explicacions de sos catedrátichs, y aquets l' assiduitat, competencia y fé en que venen desempenyant l' honrós càrech, no minvada aquesta última per lo reduit número de estudiants que en relació ab lo any anterior conta 'l citat Establiment. Llástima que tractantse

d' una institució d' aqueixa naturalesa, los treballs no sian mellor recompensats per part de la Vila, que ab tanta indiferencia 's mira un dels primers elements d' educació, instrucció, y progrés.

La classe d' instrucció primaria promet ser una gran cosa si 's pot desenvolupar lo plan vast y perfect de montarla al nivell dels últims adelantos; se tracte de donarli una organisació complerta desde l' ensenyansa de párvuls, conforme al sistema de Froebell, que tanta revolució ha causat en lo seu ram, no sols á la elemental si que també á la superior; fent d' aquesta y la primera una felís combinació.

Nosaltres que atents á tot lo que sia avens moral y material de la vila, no podem menos que ferho públich, mostrant al mateix temps la satisfacció que 'ns causa al veurer que en la població hi ha qui 's dedica á la ensenyansa, pero no de una manera rutinaria é inseqüent, sino que estudia los mellors sistemas pedagógichs pera procurar la introducció y desenvolup en aquesta Vila.

Lo periódich que 's publica en la ciutat de Vich, baix lo nom de *La Veu del Montserrat*, porta unas ratllas referents al Certámen literari que pensem celebrar.

A nostre estimat colega devem ferli present, que es molt mellor donar un certámen que no altres classes de distraccions, com per exemple, l' espectacle dels bous que presenciá Vich durant las festas de San Miquel, en lo que hi prengueren mal tres ó quatre personas.

Mes, devem dirli: los senyors Texidó y Parera de Barcelona, ab lo sol fet de anunciar son tema, potser han causat mes profit de lo que alguns s' afiguren, y en quant al valor de l' ofrena, estariam ben posats que las personas que aspiran als premis anessen á mirar lo valor material dels objectes que 's regalan.

La companyia que treballa en nostre teatre, demá posará en escena lo gran drama bíblich en 5 actes y en vers, degut á la plo-

ma de D. Ramon Franquelo, titolat: *Herodes*.

No hi ha que confondre aquesta obra ab altre escrita en prosa y que porta per títol: *La degollacion de los inocentes*.

Lo drama *Herodes* fá poch que fou estrenat en Málaga ab un éxit extraordinari, per D. Rafel Calvo.

Dins pochos dias se traurá á pública su-
basta la construcció de totas las estacions
del tros de ferro-carril comprés entre Valls
y Vilanova. Las del trast de Vilanova á
Barcelona casi totas están per acabarse.

Com fins ara estavam acostumats á veu-
rer apagats los fanals públichs en las nits
de lluna, casi 'ns semblava un espifarro
mirar encés lo gas en las que aquell satél-
lite il·luminava de plé nostres carrers, pe-
ro 'ns feyam l' observació de que totas las
poblacions que tenen aquesta classe d' il-
luminació, acostuman á ferho y no es cosa
de que Valls sia ménos.

A favor de la claredat de la lluna no 'ns
haviem fixat en que 'ls fanals s' apagavan
á las onze, perquè aquella 'ls substituia ab
ventatje, mes avuy que solsament podem
confiar d' aquets, es cosa de no haverse
vist may la foscó en que queda lo poble
desde las onze en endevant, hora en que 's
tanca lo gas; y dihem que may s' havia
vist, perquè com ans los carrers estavan
mal il·luminats, nostres ulls s' havian
acostumat á aquella llum duptosa, y no 'ns
cansava tanta impressió al veurer lo poble
completament á las foscas.

Per est motiu la consideració de que totas
las poblacions importants encenen lo gas
en nits de lluna 'ns porta, naturalment, l'
altre de que aquellas no l' apagan á las on-
ze, y á la hora en que ho fan, deixan sem-
pre en cada carrer alguns fanals encesos,
segons ho reclama sa llargaria.

Nosaltres no volem censurar, sols volem
fer observar los inconvenients que té y pot
ocasionar, y com que aquets no poden ocul-

tarse á ningú, creyem que 'l poble veuria
ab gust que en nits de lluna s' encenguesen
solsament la meytat dels llums, y que l' es-
talvi q' aixó reportaria s' apliqués á dei-
xarne totas las nits alguns d' encesos, per
comoditat y seguretat dels vehins, evitant
al mateix temps, que l' apariencia de capi-
tal que té Valls durant las vetlladas, la
perde així que toquen las onze.

Aquesta Redacció ha rebut bon número
de plechs pera obtar premi en lo Certámen
literari que tindrà lloch durant las festas
del desenari. Próximament se rennirá 'l
Jurat calificador, y allavors donarém á co-
neixer los temas y lemas de las composi-
cions presentadas.

Lo *Club Catalá* de Buenos Aires, tracta de
celebrar en aquella ciutat una exposició es-
panyola. A est propósit, sembla que 's gas-
tará com á cosa de mitj milió de duros.
¡Gent de..... preneu exemple!

Havem sentit varias conversas sobre l'
arreglo de fatxadas pera las festas de la Can-
delera. Y, son tantas las tonterias que 's
pensan realisar que á molts d' ells se 'l hi
's podrá aplicar lo següent cuento: Un pa-
gés sembrá lo seu tros de carbasseras y do-
naren fruits molt grants. Lo pobre home s'
entusiasmá de tal manera q' anava pe 'l
poble ab una enorme carabassa y ab satis-
facció exclamava: ¡Soch lo seu pare!

Lo senyor Roig ha tingut la amabilitat
de entregarnos la poesia que llegí en la
vetllada del dia 8 del present, ab motiu de
la inauguració del gas.

Per falta d' espay no vá en aquet nú-
mero, ho farém en lo següent.